

Jerzy Głosik

Biskupin, pow. Żnin

Informator Archeologiczny : badania 1, 195-197

1967

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

kształtu bruk (wymiary: 4 x 5 m), złożony z silnie przepalonych kamieni (ar 31 ćw.C) oraz dwa paleniska otoczone kamieniami (ar 24 ćw.B i C). W obrębie bruku znajdowała się duża ilość ceramiki, przepalonych kości zwierzęcych i kilka przedmiotów żelaznych. W wykopie pod wałem odkryto na głębokości 60 cm owalną jamę wypełnioną próchnicą. W jamie znaleziono dużo ułamków naczyń.

Materiał ceramiczny jest jednolity pod względem chronologicznym i mało zróżnicowany w zakresie form. Przeważają naczynia duże, grubościenne, nie zdobione, tylko nieliczne ułamki są pokryte ornamentem w postaci poziomych żłobków i linii falistych w częściach przykrawędnych. Na uwagę zasługuje dno naczynia ze znakiem garnourskim w formie krzyża z zagiętymi ramionami, otoczonego podwójnym kołem. Przedmioty metalowe są reprezentowane przez noże żelazne.

Okres użytkowania grodziska zamyka się w granicach II-III w. Bliższe określenie charakteru grodziska jest jeszcze, po wstępnym etapie badań, trudne. Przyszłe prace powinny objąć obszar między podwójnym wałem we wschodniej części obiektu, majdan od strony północnej, fosę oraz teren w pobliżu grodziska, gdzie w czasie badań powierzchniowych znaleziono ołowiany ciężarek do wagi i ceramikę z XI/XII w.

B I S K U P I N, pow. Żnin

Państwowe Muzeum Archeologiczne w Warszawie

Badania prowadził Jerzy Głosik, w okresie od 3.VII. - 25.VIII, finansowało PMA w Warszawie

Stanowisko 18-te w Biskupinie, położone jest na rozległej suchej kępie, mierzącej około 6 ha, wśród łąk, mniej więcej 450 m od półwyspu. Na terenie tym, w latach poprzednich natrafiono na ślady osadnictwa neolitycznego, kultury łużyckiej i z wczesnego średniowiecza.

Ogółem przekopano 1.500 m² powierzchni ziemi. Odkryto 30 obiektów osadniczych, w tym dwie jamy z wczesnej epoki brązu. Pozostałe 28 zespołów osadniczych stanowiły półziemianki o charakterze mieszkalnym, w ilości 13 obiektów, jamy gospodarowe głównie zapasowe, w ilości 12 obiektów i 3 jamy produkcyjne, w tym dwie wędzarnie z ogniskami służącymi do "podsuszania" ryb, z VII-ego - VIII-ego wieku oraz dziegciarnia z X-ego wieku. Oprócz tego występowały dwa skupiska ceramiki i kości oraz dwa ogniska otwarte odpowiednio wyłożone kamieniami sprzed X-ego wieku.

Pod względem chronologicznym osadnictwo jest powiązane z grodem i podgrodzem na półwyspie i innymi osadami. Początek jego sięga VI-ego wieku i trwało ono do pierwszej połowy XI-ego wieku, to jest w przybliżeniu do czasów Mieszka II-ego.

Ceramika wykazuje pewne zróżnicowanie, zarówno w zakresie form, jak sposobu wykonania naczyń. Najbardziej prymitywne elementy przedstawiają naczynia ręcznie lepione. Obok nich, pojawiają się garnki górą obtaczane, bądź okazy całkowicie obtaczane na kole garncarskim. Na dnie jednego z naczyń znajdował się znak garncarski w kształcie swastyki z XI-ego wieku. Ostatnie naczynie z reguły były ornamentowane. Wyróżnia się naczynie zdobione na całej powierzchni pasmami linii falistych i ornamentem ukośnych stempelków oraz regularnymi pasmami ryzyjni, z XI-ego wieku.

Z pozostałych materiałów wczesnośredniowiecznych, wymienić można fragmenty prażnic, "talerze", różne odmiany pręglików glinianych, żelazne noże, uchwyty do wiader, dalej szydła i przekłuwoze z rogu i kości, w końcu narzędzie haczykowane wykonane z poroża młodego jelenka. Osobno wspomnieć należy o rurkowatym paciorku z masy szklistej, z VII-IX wieku i oryginalnej ośce z piaskowca.

Podczas prac wykopaliskowych na stanowisku 18-tym, w Biskupinie, wykonane zostały dwa "lac-profile", wybranych jam gospodarozych, kształtu "gruszkowatego" i w formie trapezu, dochodzące do 1,5 m zagłębienia. Jeden z tych "lac-profilii" eksponowany został na miejscowej wystawie Biskupińskiej, drugi zaś wystawiony na stałej ekspozycji Państwowego Muzeum Archeologicznego w Warszawie.

B N I N, pow. Śrem

patrz brąs

B N I N, pow. Śrem
(gród)

Katedra Arch. Polski i Pow-
szechnej w Poznaniu

Badanie prowadził doc.dr Jan Zak, mgr Jerzy Fogel w okresie od 15.VI. do 31.IX, finansował - Uniwersytet im. A.Mickiewicza w Poznaniu.

Kontynuowanie badań z lat ubiegłych. Osiągnięte dotychczas wyniki pozwalają stwierdzić, że najstarszy wał grodu bnińskiego został wzniesiony w X/XI w. Po pewnej stagnacji w zakresie budownictwa obronnego w XI-XII w., nastąpiła intensy-